

THE FIRST GENERAL EPISTLE OF PETER

¹ Shíí Peter, Jesus Christ binal'a'á nshlíni, nnee nanidí' daanlįigo ilts'á'yú Póntus, Galátia, Capadócía, Asia, ła'íí Bithýnia daagolzeeyú odaago-hesle'ihíí bich'į' k'e'eshchii,

² Nohwíí, Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa dabíntsé nohwídaagołsigo hanohwiheznil, ła'íí Holy Spirit hadaanohwidezlaago, Jesus Christ bikísk'eh ádaanoht'eego, ła'íí bidil bee nohwik'í daidilta' doleełgo hanohwiheznil: Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí ilch'į'gont'ééhíí dayúwehégo bee nohwá ígohigháh le'.

³ Bik'ehgo'ihí'nań, Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa, ba'ihégoł le', án bilgoch'oba'íí an'odaazliiníí bee Jesus Christ daztsąadı' naadiidzaahíí biláhyú ánídégo nádaagosiidliį, áík'ehgo yaaká'yú gózhóóníí ndaahóndliihíí doo nohwits'á' bech'įgowáh dago biká daadéet'įh.

⁴ Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí daanoht'wíyéé doleełi, doo da'ílíí hileeh dahi, doo hichqoh dahi, doo bech'įgonáh dahi, yaaká'yú nohwá nano'ńíí,

⁵ Nohwi'odłą' golįhíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań binawod bee nkt'éégo nohwińádéz'į, hasdáhiikáhíí ąął łałzaazhį', áí nohwá ilch'į'ilzaago nnágodzaago ch'í'nah ádolńiil.

⁶ Áí bighą, k'adíí dét'ihézhį' iltah at'éégo nanohwi'dintaahgo nohwiniidaagonkt'éé lęk'e ndi dázhó nohwił daagozhóó:

7 Nanohwi'dintaahíí bee nohwi'odla' n̄dzil shihíí nabí'dintaah; óodo kq' bee bitádil'eeł, óodo da'ííí hileeh, áídá' nohwi'odla'íí óodo bitisgo ilíí; áík'ehgo nohwi'odla' n̄dzil bígóziyúgo, Jesus Christ nádzáágo nohwa'ihéndzigo, daanohwidn̄sigo, ła'íí nohwits'á'idindláád doleeł:

8 Christ doo hwahá daahołtséh da ndi nohwił daanzhōq; k'adíí án doo daah'íí da ndi daahohdlaągo nohwił daagozhōq, nohwił gozhóóníí doo hagog'éeego baa na'goni' dago yaaká'yú idindláádíí k'a'at'ée:

9 Dayúweh nohwi'odla' bee nasozijyúgo nohwiyi'siziiníí hasdakáh.

10 Áí hasdách'igháhíí bee Bik'ehgo'ihí'nań nohwaa ch'oba' doleełíí, dabíí binkááyú nada'iziidi n'íí yaa nadaagosni'; áí hasdách'igháhíí yiká na'ódaadikid, ła'íí dážhō yídaagoksijh hádaat'ijgo nadaayilkaah lék'e:

11 Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íí Christ biSpirit daayigoyilni dabínsédá' Christ biniigodilne'íí yaa nagosni', ła'íí bikédí'go bits'á'idindláádíí alđó' yaa nagosni', áík'ehgo hagog'éeego ágodoniiłíí, ła'íí da'os'ah ágodoniiłíí yiká na'ódaadikid lék'e.

12 Holy Spirit yaa nagosni' n'íí, doo áí goldohíí biyi' ánágot'ijl da doleełgo, áídá' díí goldohíí biyi' ágone' doleełgo Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íí bich'í' ch'í'nah ágolzaa, áík'ehgo k'adíí da'ái bee nohwił na'goni', n̄nee Holy Spirit yaaká'dí' nkenł'a'íí biláhyú yati' baa gozhóni yee nohwich'í' yádaakti'íí, da'ái yee nohwił nanádaagolni', áí Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí yídaagoksijhgo hádaat'ij.

13 Áí bigha nohwiini' ładaahle', ídaa daagonohdzaa le', Jesus Christ nádzaágo Bik'ehgo'ihinań bĩgoch'oba'íi nohwiyéé doleełi dąngont'i'zhj' ndaahokí;

14 Chagháshé da'dits'agíi k'ehgo ádaanoht'ee le', Bik'ehgo'ihinań doo hwahá bídaagonołsih dadá' nchq'íi zhá hádaah'tj n'íi doo dayúweh be'ádaanoht'ee da le':

15 Áída' Bik'ehgo'ihinań, nohwich'j' ánniidíi, godilzhgo at'ééhíi k'ehgo nohwíi aldó' nohwi'at'e'íi dawa bee daagodinolši le';

16 Gáníigo bek'e'eshchijhíi bigha, Shíi dilzinihíi nshlj; áik'ehgo nohwíi aldó' daagodinolši le'.

17 Bik'ehgo'ihinań doo hadín yik'izhij' at'éégo da, nnee daantjgee hagot'éégo ádaát'jidi yee yándaago'a', án nohwiTaa daabildohniigo nádaahokqahyú bédaakdzidgo daadinolši le', ni'godzán biká' daagonohjida':

18 Díi bídaagonolši le', doo ánída' daanohwitaa n'íi bi'at'e' nohwił ch'ídaiz'aa n'íi doo nt'é da, áída' ái biyi'dí' nanánohwi'diheznii, Beshłigai la'íi óodo da'ílii hileehi doo bee nanánohwi'diheznii da;

19 Áída' Christ bidil lán ilíni bee, án dibelji bizhaazhé doo baa dahgoz'áni da, doo hayú baa daats'idilhił dahíi k'a'at'éégo nlij;

20 Án ni'godzán doo hwahá nnit'aa dadá' habi'doltj, áik'ehgo da'iké'yú ngonyáágee nohwá ch'í'nah alzaa,

21 Christ biláhyú Bik'ehgo'ihinań daahohdlaa; Christ daztsaqadi' Bik'ehgo'ihinań naadiidzaago ábílaa, la'íi bee bits'á'idindláadii baidin'áa, áik'ehgo Bik'ehgo'ihinań daahohdlaago bits'á'dí'

nt'éehíí ndaahokíí doleel.

²² Doo daazhógo da, áidá' da'aniigo nohwik'isyú nohwil daanzhógo doleelgo Holy Spirit biláhyú da'anii ágot'eehíí bikísk'eh ádaanoht'eehíí bee nohwiyi'siziiníí nzhógo ádaahlaa, áík'ehgo nohwijíidí' dázhó kíl daanojhógo le':

²³ Da'ilíí hileehi doo bee ánídégo nádaagosohdlii da, áidá' doo da'ilíí hileeh dahi bee nádaagosohdlii, Bik'ehgo'ihina' biyati' hináhi la'íí dahazhí' begoldohi bee nádaagosohdlii.

²⁴ Nnee dawa t'oh k'ehgo ádaat'ee, la'íí nnee zhinéégo ízisgo ágot'eehíí ch'il dénzhonéhíí k'ehgo ádaat'ee. T'ohíí daanikné, la'íí ch'il dánzhonéhíí n'íí nanihidéh:

²⁵ Áidá' nohweBik'ehna' biyati' dahazhí' begoldohi at'éé. Díí yati'íí bee nohwich'í' yáná'itihíí, yati' baa gozhóni at'éé.

2

¹ Da'oh'ni'íí, nadaahch'aahíí, nzhóni ádaado'iiníí, la' bíyéehíí idáhádaht'iiníí, la'íí nchó'go yádaakti'íí dawa k'ihzhí' ndaagodinoh'aahgo,

² Mé' áni gozlíni ibe' yidih daanliihíí k'ehgo, Bik'ehgo'ihina' biyati', ibe' nt'éhi, bidih daanojhíí, bee daanooseel doleelhíí bigha:

³ NohweBik'ehna' bilgoch'oba'íí ilk'idá' daasolihgo.

⁴ Án bich'í' nnohkáh, án tséé hiinaahíí k'ehgo nlii, nnee doo hádaabit'íi da ndi lán ilíigo Bik'ehgo'ihina' habiltíi.

⁵ Nohwíí aldó' tséé hináhi daanojhíihíí k'ehgo kih godiyini doo hit'íi dahíí nohwee

ágólne', okaqah yedaabik'ehíí daadilzini daahleehgo, Bik'ehgo'ihinań baa hi'niilhií k'ehba'ihédaanhsigo daahohkaqah, áí Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihinań bil dávik'eh.

⁶ Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'eshchiiníí biyi' gáníí, Isaq, Siongee hágon'áágee tséé dantsé si'aaníí nnish'aah, lán ilíigo haktíni, áí tséehíí Christ nlii: áík'ehgo dahadín bosdlaqadíí doo hant'é yik'e ídaayándzj da doleel, nii.

⁷ Áí bigha an daahohdlaaníí nohwich'j' lán ilíi: áídá' doo da'odlaq dahíí bich'j'go tséé kih ádaagole'íí yó'odaisne'i n'íí hágon'áágee dantsé si'aaníí silij,

⁸ Doo da'odlaq dahíí yséé bigha nach'igeehíí, tséé ts'iztalgo nach'ikaadíí silij, Bik'ehgo'ihinań biyati' doo daach'idits'ag dahíí bigha nach'iniidéh; díí yee bángon'aqahi ádaach'it'ee.

⁹ Áídá' Bik'ehgo'ihinań, godilhiíd' dabíí bits'á'dí díyat'éégo idindlaádzhi' nohwiká anniidíí, ízigo ye'at'éehíí ch'í'nah ádaanołsi doleelhií bigha nohwíí daakinolt'ijhií hanohwi'dihesnilhi ádaanoht'ee; nadaant'an okaqah yedaabik'ehíí daanołhij, nohwinant'a' dała'ahíí daanołhijigo daagodinolsini, Bik'ehgo'ihinań bíyéé daanołhij:

¹⁰ Lahn doo Bik'ehgo'ihinań bíyéehíí daanołhij da, n'íí k'adíí bíyéé daanołhij: lahn Bik'ehgo'ihinań doo nohwaa ch'oba' da, n'íí k'adíí nohwaa ch'oba'.

¹¹ Shił daanołshóni, díí ni'godzán biká'zhj' nanidí' nakaihií la'íí dé't'ihézhj' kú nakaihií k'ehgo daanołhijigo, nádaanołwoshkaqah, nohwits'í bich'j' zhinéégo ncho'i zhá hádaht'iiníí bits'á'zhj'

ádaanoht'ee, nohwijíi yuñe' nkt'éhíhíi nchq'íi bich'í nagonlkaad;

12 Doo Jews daanlii dahíi binadzahgee nohwi'at'e' nkt'éégo ádaanołsi: áik'ehgo doo bik'ehyú ánádaaht'íi da, daaniigo nohwída'iltah ndi nkt'éégo ánádaaht'íi daayo'íi go Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzí doleeł, án baa nyááhíi bijíi.

13 NohweBik'ehń bíyéé daanołhíi bighą nnee yenagos'aaníi dawa bik'ísk'eh ádaanoht'ee: ízisgo nant'án, án ízisgo at'éhi nliigo daadohts'ag;

14 Nant'ánchań daanliiníi ałdó' daadohts'ag, ái doo bik'ehyú ánádaat'íi dahíi biniidaagodilne'go, lá'íi dávik'ehyú ánádaat'íi nkt'éégo ánádaaht'íi daayihniigo ízisgo nant'án nohwich'í yil'aa.

15 Díi Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'íi, dávik'ehyú ádaaht'iiníi bee nnee doo daagoyáá dahíi, nt'é yaa yádaakt'íi doo yídaagołsi dahíi, doo nt'é daanii dago ádaahle':

16 Jews bich'í begoz'aaníi doo dayúweh bi'isna' daanołhíi da; da'ágát'éé ndi dawa nohwá bił ch'íotaqahíi doo nohwinchq'íi bił yaa nadaasołsooz da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nań bánada'ohsiidíi daanołhíi go daahinołnaa.

17 Nnee dawa daadinolıi le'. Odlą' bee nohwik'isyú daanliiníi nohwil daanzhoq le'. Bik'ehgo'ihí'nań daadinolıigo bédaaldzid le'. Ízisgo nant'anhíi daadinolıi le'.

18 Nada'ohsiidíi, nohwinant'a' daanliiníi dawa bee daadinolıigo daadohts'ag; daanzhooníi lá'íi doo hago ádaat'íi dahíi doo ái zhá da, áidá' hadaashkeehíi ałdó' daadohts'ag.

19 Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nkt'éégo

ách'ídzaago ídégoch'ilziyúgo, áídá' doo nchọ'go ách'ídzaa da ndi koniigodilne'go nye'i ch'idits'ago bidag ách'ít'ééyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú ách'ít'éé.

20 Nchọ'go ádaahdzaahíí bigha nohwiniigodelzaahíí bidag ádaanoht'eeyúgo, ya' áí Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhọọ nee? Dah. Áídá' dábik'ehyú ádaaht'ijj ndi nohwiniigodelzaago bidag ádaanoht'eeyúgohijj, áí Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhọọ.

21 Ágát'éégo nohwiniidaagonkt'ééhíí bigha Bik'ehgo'ihí'nań nohwich'ij' ánniid: Christ nohwá biniigodelzaa, áík'ehgo shedaanoht'ee le', nohwihii:

22 Áń doo nchọ'go adzaa da, nach'aago yá'iti'íí doo bizé'dí' diits'ag da:

23 Áń nnee yati' bee daabokáał ndi bíí doo t'aazhij' yati' yee okáał da: áń biniigodelzaa ndi goyéégo nohwich'ij' godish'aah doo nii da; ndihíí Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehgo aayałt'ihíí yaa ídet'aq lẹk'e:

24 Áń nohwinchọ'íí dabíí bits'í ída'áyiidlaago tsij'ina'áhi yiká' daztsaa, néé nohwinchọ'íí bich'ij' dasiitsaađá' dábik'ehyú ágot'eehíí bich'ij' daahin'naa doleehíí bigha: nohwá habi'doltsazíí bigha nohwinchọ'íí bits'á'zhij' nádaahdzii.

25 Dibelíj ch'a'onalsááhíí k'ehgo ádaanoht'ee ni'; k'adíí t'aazhij' dibelíj Nanyoodihíí baa nánohkai, áń Christ nliigo nohwiyi'siziiníí Yinádéz'iiníí nliij.

3

1 Da'ágát'éégo isdzané daanoahlíni, nohwika' daadohts'ag; áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo

yikísk'eh ádaat'ee dayúgo, doo nt'é daabiłdohnii da ndi, nłt'éégo ádaanoht'eehíi bee da'odląą daaleehgo daahonołbijh doleek;

² Nłt'éégo ánádaht'ijłgo ła'íi Bik'ehgo'ihinań daadinołsigo daayo'ijhíi bighą da'odląą daaleeh.

³ Doo nohwiká'yú zhą idaadołzhọọ da, daazhógo nel'ijhíi bighą doo nohwitsizil iltah at'éégo daash-bizh da le', ła'íi dawahá óodo ádaaszaahíi doo nohwaa dahnaznilgo da, ła'íi diyágé łań ílíni doo nohwik'isilaago da:

⁴ Áidá' nohwijíi yune' nłt'éégo ágot'eehíi bee dénzhonego ádaahle', nohwijíi yune' isht'edaagodnt'éégo, ła'íi dant'éheego be'ádaanoht'eego, ái be'ídaadołzhooníi doo da'ílii daaleeh dahi, ła'íi Bik'ehgo'ihinań binadzahgee łań ílíni.

⁵ Da'ágát'éégo doo ánídá' isdzané daagodnksinií Bik'ehgo'ihinań yaa da'okíhíi idaadilzhọọ lek'e, bika' daidits'ago:

⁶ Sarah ágát'éégo Abraham yidits'ag lek'e, shinant'a' yilniigo: da'osodląądhíi bighą án bich'eke'yú k'ehgo daasolij, nłt'éégo ádaanoht'eeyúgo, ła'íi doo nt'é bik'e nadaalyiz dayúgo.

⁷ Da'ágát'éégo nnee daanołhíni, nohwi'aa baa natsídaahkeesgo bił daagonohij, bits'í doo nłdzil dahíi bighą daadinołsij, Bik'ehgo'ihinań bilgoch'oba'íi nohwi'ihina' nohwá ágołsinií da'ánohła nohwíyééhíi bighą; áik'ehgo da'ohkaąhgee doo nohwich'ij' nagontł'og da.

⁸ Da'iké'yú goz'aaníi, daanohwigha nohwinat-sekees dała'á ádaanołsij, łaa daach'ohba' le', odlą

bee ilk'isyú daanohłjigo kł daanohjoo le', nohwi-
jídí' nohwił daagoch'oba' le', k'édaanohsı le':

⁹ Ła' doo bik'ehyú ádaanohwizlaa dayúgo doo
iké'dená ágánádaahdle' da, daanohwóch'iid
lęk'eyúgo doo t'aqzhi' daahóhch'iid da: áídá'
gozhóóníí bá hádaah't'ij; díí bighą Bik'ehgo'ihinań
nohwich'ı' ánniid bídaagonoıı, ła'íí áí bee gozhóóníí
nohwíyéé doleel.

¹⁰ Hadín ihinań bił nzhooníí, ła'íí nkt'éégo
bíyokkaal hat'íiníí, án doo nchq'go yakti' da le',
doo lę'ilchoo da le':

¹¹ Áń nchq'ıí yits'ą'zhi' anne'go nkt'ééhíí ye'at'ij
le'; ilch'ı'gont'ééhíí yiká hát'ijgo nłdzilgo yikádéz'ij
le'

¹² NohweBik'ehń nnee dávik'ehyú ádaat'eehíí
yik'idéz'ij, áí bi'okaańhíí yíyésts'ąą: áídá' nnee doo
bik'ehyú ánadaat'ijł dahíí yits'ą'zhi'go dahnot'aał.

¹³ Nkt'éégo ádaanoht'eedá', hadínshą'
nohwini'dihłh?

¹⁴ Dánzhqogo zhą ágot'eehíí bighą nohwini-
idaagonkt'éé ndi, nohwá gózhqo doo: nnee no-
hwik'edaannihíí doo bédaaldzid da, doo nohwił
nadaagont'og da le';

¹⁵ Áídá' nohweBik'ehń, Bik'ehgo'ihinań
nlijgo, nohwijíí yune' daadinoıı le': nkt'ééhíí
nohwádihyú goz'aaníí nohwijíí biyi' yune'
nda'okíhíí nnee ła' yighą nanohwídílkidyúgo,
hagot'éégo bich'ı' hahdziihíí t'ah bíntsé
bídaagonoıı le', tąądégo ła'íí daadinoııgo baa
nadaagońi' le':

¹⁶ Nkt'éégo ánadaah't'ijgo ídádaagososıidgo, Christ
biláhyú nohwi'at'e' nkt'éé ndi léda'ilchoogo nchq'go
ánadaat'ijł daanohwiłnihíí ídaa yádaandzi doleel.

17 Bik'ehgo'ihinañ bik'ehgoyúgo nlt'éégo ánádaaht'ijl ndi nohwiniidaagonkt'ééhíí dábik'eh, áídá' nchq'go ánádaaht'ijl zhinééhíí bigha nohwiniidaagonkt'ééyúgohíí doo nzhqo da.

18 Christ dalahndi nohwinchq'híí bigha biniigodelzaa, án dábik'ehyú át'ééhíí doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí yá biniigodelzaa, Bik'ehgo'ihinañ yaa nohwinííhíí bigha, bits'í zhá zesdijj, áídá' biyi'sizini doo zesdijj da, áí bee naadiidzaa:

19 Áí bee spirits ha'áshijeedyú nyáágo yich'í' yahti';

20 Áí spirits-híí doo ánídá' dabízhá daabik'eh ndi Bik'ehgo'ihinañ bágoho'aal lək'e; Noah hinaadá' tsina'eehíí áile'dá' tsina'eehíí biyi' tsebíí hilt'eego zhá hasdákai, tú biláhyú.

21 Áí túhíí tú bee baptize ánohwi'delzaago Jesus Christ daztsaadi' naadiidzaahíí biláhyú hasdáhiikaihíí bee nohwil ch'í'nah ágolzaa, (baptism doo koká' chiníí nail'eełgo ágolzee da, áídá' Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee dábik'ehyú ách'ít'éégo ídégoch'íłsigo ágolzee.)

22 Christ yaaká'yú onádzaago Bik'ehgo'ihinañ bigan dihe'nazhinéégo dahsdaa; Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí, la'íí yedaabik'ehíí, la'íí spirits binawodíí dawa daabidits'ago ádaabi'deszaa.

4

1 Christ bits'í bee nohwá biniigodelzaahíí k'ehgo nohwíí aldo' binatsekeesíí k'a'at'éégo nohwinatsekeesíí ádaahle'go nohwíí aldo' bá nohwiniigodilne'go dábik'eh: hadín bits'í bee biniigodelzaahíí nchq'íí yits'á' nyáá;

2 Áík'ehgo nehena'zhì' kots'í zhinéégo nchò'i ánadaat'ijhí doo yaa biini' da, áidá' Bik'ehgo'ihinañ hát'íníí zhá ánát'ijlgo yaa biini' doleel.

3 Bik'ehgo'ihinañ doo daayokaqah dahíí bíl daanzhòogo ánadaat'ijhí k'ehgo ánadaahiit'ijl n'íí aqł bech'ígoyáá; díinko be'ánadaahiit'ijl ni': nchò'íí doo bich'ì' t'aqzhì' adaant'ee da ni', nohwits'í zhinéégo nchò'íí zhá hádaahiit'ijl ni', nohwil nádaagodeyis ni', da'iidlàago daagodnlch'aad ni', da'iidlàago nohwil daagonedlijl ni', la'íí da'ílinéhíí daahohiikaqah ni':

4 Bíl nchò'go ánadaaht'ijl n'íí, k'adíí nchò'go ánadaat'ijlyú doo bíl aanáhkeel dahíí bigha nohwída'iltah:

5 Bik'ehgo'ihinañ, nnee daahinaahíí hik'e nanezna'íí bílgo ilk'idá' yaa yałt'igo siziiníí, bináál áí nneehíí ánadaat'ijl n'íí dabíí ídaa nadaagoln'i' doleel.

6 Nnee nanezna' n'íí t'ah daahinaadá' nt'é bigha yati' baa gozhóni bee bich'ì' ya'íiti'? Yati' baa gozhóni daayodlàago biyi'siziiníí Bik'ehgo'ihinañ yil daadoleelhíí bigha, dabíintsédá' góyéégo bándagost'aq ndi.

7 Ágot'eehíí dawa k'ad bengonáh: áí bigha nohwiini' daagoljigo, ídaa daagonohdzaago da'ohkaqah le'.

8 Díinko itisgo begoz'áni, dázhó kł daanohjoo le': ił'ijóóníí nohwitah begoz'aqyúgo, la' ni'iksiih ndi nohwil'ijóóníí áí bee bíl ya'istsooz.

9 Iłdenáago hasta' nahkáh, doo bik'e daasholch'iigo da.

10 Nnee bána'iziidíí nt'é bíyééhíí yá yinádéz'ijgo

yita'iniihí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íi dała'á daanotijgee nohwaa daizné'íi iltah ádaat'eehíi bee kíl ch'odaahniih.

11 Nnee la' yałti'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'íi zhá yee yałti' le'; nnee la' ich'oniiyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań ndzilgo ábilsigo ich'onii le': Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégoşı doleełgo, án dážhó ba'ihégoşı le', la'íi dawa yebik'eh le', doo ngonel'ąą dayú dahazhı'. Doleełgo at'éé.

12 Shił daanohshóni, nohwi'odla' bee bígodzihgo nanohwíntaahi nyé'i bee nohwich'ı' godeyaayúgo, dilidgo nñiihí k'ehgo, doo nohwıl díyadaagot'ee da le', doo ágondziyú bee shich'ı' ágodzaa doo daanohşı da le':

13 Ndi Christ biniigodelzaagee nohwíi áldó' itah daanohłiihí bigha nohwıl daagozhó le'; áik'ehgo án bits'á'idindláádíi ch'ı'nah alzaago dážhó nohwıl daagozhó doleeł.

14 Christ bizhi'híi bigha nchó'go nohwaa yádaach'ilti'yúgo, nohwá gózhóni at'éé; Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit, bee bits'á'idindláádíi, nohwiká'zhı' nliihíi bigha: nchó'go nohwaa yádaakti'íi Bik'ehgo'ihí'nań nchó'go yaa yádaakti', áidá' nohwich'ı' zhińéego Bik'ehgo'ihí'nań dážhó ba'ihégoşı.

15 Áidá' nohwiniidaagonkt'éeyúgohíi, nnee naitseedíi doo daanohłigo da le', in'iihíi dagohíi nchó'go at'íiníi, dagohíi doo bidildoo dahíi nabinkt'ogíi áldó' doo daanohłigo da le'.

16 Áidá' nnee la' Christ yodlaahíi bigha biniigonkt'éeyúgo doo yik'e idaayándzi da le'; áidá' ái bigha Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihénzi le'.

17 Bik'ehgo'ihinań nnee yandaago'aah doleekí biká' ngonyáá, bichagháshéhíí dantsé begodigháh: dantsé nohwegodeyaa lək'eyúgo, nnee Bik'ehgo'ihinań baa nlt'éégo na'goni'íí doo yikísk'eh ádaat'ee dahíí hagot'éégoshą' bendaagonáh doleel?

18 Nnee dávik'ehyú ádaat'éhi nyeego hasdákai lək'eyúgo, áidá' nnee doo daagodnłsı dahíí ła'íí nchọ'go ádaat'iinií hagoshą' ádaane'?

19 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihinań hát'ı́go biniidaagonłt'ééhíí nzhqogo ánádaat'ı́go biyi'siziinií Bik'ehgo'ihinań yaa daide'aahgo binádaadéz'ı́ le', án dawa áyíílaahíí ła'íí da'ánı́yú át'éhi nliı.

5

¹ Nohwitaahyú ínashood yánaziinií daanohłni, nohwich'ı́ yashti', shíí aldó' áí itah nshłı, Christ biniigodelzaahíí hish'ı́go baa nagoshni', ła'íí ızisgo at'ééhíí ch'ı́nah alne' doleekí shíí itah nshłı doleel; díínko nádaanohwoshkąh:

² Ínashood daanliinií, Bik'ehgo'ihinań bidibehlı daanlıgo bá da'dohné'go binádaadeh'ı́, doo bídaanohwi'dindzo'go da, ndi hádaaht'ı́go; doo bestso bighą da, ndi nohwıl daanzhọhıí bighą ánádaaht'ı́;

³ Ínashood Bik'ehgo'ihinań daanliinií bedaanohwik'ehgo Bik'ehgo'ihinań nohwaa daidez'aaníí doo nant'án ádaado'ı́go binádaadeh'ı́ da, ndi nlt'éégo ádaanoht'eego nohwedaakt'ee doleekí bighą.

4 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bidibelíí Nanyoodíí itisgo at'éhi ch'í'nah silíígo, yaaká'yú ch'ah hobííhíí bits'á'idindláádíí, doo da'ííí hileeh dahi, nohwaa dot'aal doleel.

5 Da'ágát'éégo áńí nahkaiyehíí, ínashood yánazíni daadinołsigo daadohts'ag le'. Daanohwigha ídaa daagoch'iyolba'go daakidohts'ago lánada'ohsiid le': Bik'ehgo'ihí'nań nnee ídaa da'odlíhíí yits'á'zhí'áyíłsı, áídá' bilgoch'oba'íí bee ídaa daagoch'iyolba'íí yich'odaanıi.

6 Áík'ehgo ídaa daagoch'iyolba'go ádaadinolzigo Bik'ehgo'ihí'nań binawodíí bit'ááhzhí' ádaanoht'ee le', áídí' dabíí hát'íígee hadag daanohwidolteel:

7 Nohwich'í' nadaagont'ogíí dawa Bik'ehgo'ihí'nań baa daidenoh'aah; án zhá nohwaa bil goyéé.

8 Nchọ'go nohwich'í' na'iziidíí, ch'iidn nant'án, ndóicho áńígo k'azhá iyáágo anál'isíí k'ehgo nohwitahyú leehidáhíí bighą nohwiini' daagolíí le', ídaa daagonohdzą:

9 Nohwi'odlą' nłdzilgo án bidag ádaanoht'ee, odlą' bee nohwik'ííyú ni'godzán biká' da'áík'ehgo goyéégo bich'í' nadaagowaa bídaagonolšigo.

10 Bik'ehgo'ihí'nań, dawa bee nohwaa daach'oba'íí, dahazhí' ízisgo ágot'éhi goz'ąayú Christ Jesus biláhyú nohwich'í' áńniid, áík'ehgo dét'ihézhí' nohwiniidaagodilne'íí bikéd'go nł'éégo hadaanohwidile', daanoldzilgo lą'íí nohwinawod golíígo doo t'ąązhí' nnádotkish dago ádaanohwile'.

11 Áń doo ngonel'ąą dayú dahazhí' ízisgo at'éé le', dahot'éhé yebik'eh le'. Doleelgo at'éé.

12 Silvánus, nohwik'isn begondlíídíí bígonsini

shich'oniigo shíí da'ayáhágo nohwich'í' k'e'shíłchíí ni', Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí da'at'éégee baa nohwił nagoshni', nłdzilgo bee nasozjigo nohwidag yashti'.

¹³ Bábylongee ínashood ha'ánátséhíí, Gozhóó, daanohwiłnii, danohwíí Bik'ehgo'ihí'nań hanánohwihesnilhíí k'ehgo bíí ałdó' hanádaabides'nil; ła'íí shiye' Márcus holzéhi ałdó', Gozhóó nohwiłnii.

¹⁴ Łil daanohjooogo daagodinolsigo daałohts'os le'. Christ Jesus bíyée daanohłiiníí ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

**The New Testament of our Lord and Saviour
Jesus Christ
New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache,
Western)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049